

015/7 ROLV

FYLKE: Buskerud
Kommune: Nore og Uvdal
Nedbørfelt: 30 km²
Toppunkt: 1340 moh.
Utløpspunkt: ca 480 moh.
Marin grense: -
Kraftpotensial: 13 GWh
SP-kategori: II
Økonomiklasse: 4
Naturgeogr. region: 35c

Rolv ligger på fjellplatået mellom Uvdal og Pålsbufjorden med utløp i Uvdalsåi. Området er preget av innlandsklima med en årsnedbør i størrelsesorden 600 mm.

Rolv må karakteriseres som et høyfjellsvassdrag hvor ca 90% av nedbørfeltet ligger over 1000 moh. På vannskillet mot Gvetaåi i vest ligger Fjellbunuten som er nedbørfeltets høyeste topp. Fra dette området renner hovedelva mot sørvest gjennom den vide og myrlendte Raudsjødalen. Nedenfor dette området renner elva ut i Vasstølvatnet som er den største innsjøen med et areal på ca 0,5 km². Fra utløp av Vasstølvatnet faller elva kraftig til utløp i Uvdalsåi ved Uvdal kirke. Elva går i foss og stryk på denne strekningen. I tillegg til hovedløpet går også et mindre løp parallelt fra vannet og ned til Uvdalsåi.

Dalsiden ned mot Uvdalsåi er kledd med blåbærgranskog. I overgangen til viddeplatået dominerer fjellbjørkeskog. På vidda dominerer hei- og myrtyper. Rundt Vasstølvatnet er landskapet myrrikt. Fattige regnvannsmyrer dominerer, men det finnes også rikere myrer.

Kjørevei er anlagt inn til Vasstølvatnet. Viddeområdet er ellers uberørt. I dalsiden ned mot Uvdalsåi finnes et fåtalls husstader med veiforbindelse. Riksvei 8 krysser Uvdalsåi før utløp.

Naturfaglige verdier

Øvre deler av Numedalslågen er tidligere utnyttet til kraftproduksjon. Rolv og nabovassdraget Gvetaåi utgjør et avgrenset høyfjellsparti som er lite påvirket av tekniske inngrep og som er typiske for øvre deler av Numedalslågen. Samlet har disse to vassdragene typeverdi for de høyereliggende strøk av Numedal. Vassdragene har også en viss referanseverdi, men andre vassdrag i regionen er bedre egnet som referanseobjekter. Nord for vassdraget ligger Dagali som er vernet.

Geofag

Rolv ligger i et berggrunnsgeologisk nokså homogent område bestående av gneiser av ulik sammensetning. Stein og blokker dominerer i høyereliggende deler mens det i dalbunnen finnes elveavsetninger.

Raudsjødalen ser ut til å være den strekningen som er mest særpreget. I denne dalen ligger det rekker av rogenmorener ned til og delvis på tvers av elveløpet. Dette medfører at elva får et uregelmessig løpsmønster med forgreininger, elveutvidelser og innsnevring.

*Middels verneverdi ***

Botanikk

Vassdraget domineres av fattige barskogs-, fjellbjørkeskogs- og myrtyper og av en fattig lavalpin vegetasjon. Vassdraget har stor utstrekning langs høydegradienten, og det er stor variasjon i vegetasjonstyper. Mangfoldet er vurdert til middels.

Vassdraget viser stor regional representativitet og har verdi som typevassdrag. Likheten med

nabovassdraget Gvetaåi er stor, men verdien som referansevassdrag er noe redusert pga. tekniske inngrep.

*Middels verneverdi ***

Landfauna

Nedbørfeltet synes å ha en fuglefauna som er typisk for vassdrag i de lavereliggende fjellområdene i regionen. Biotopotvalget er middels stort, og artsutvalget er bra, noe høyere enn i nabovassdraget Gvetaåi. De ulike gruppene er ganske jevnt representert, men lom er ikke registrert. Av hekkende arter kan nevnes toppand, brushane, grønstilk og svømmesnipe. Vasstølvatnet synes å være et bra produksjons- og næringsområde for ender, og området ved Vasstølan har gode biotoper for vadefugler. Også de øvrige deler av nedbørfeltet har mange arter av våtmarksfugler jevnt fordelt utover. Kunnskapen om pattedyrarter er liten, men det er stadfestet at området har et viktig potensial som vinterbeite for villrein.

*Meget stor verneverdi *****

Vannfauna

Vassdraget er relativt rikt på ferskvannslokaliteter, men har lavere innsjødekning enn Gvetaåi i vest. pH er relativt lav. Vannkjemisk og faunistisk er det flere fellestrekk med Gvetaåi. Ørret er eneste fiskeslag i nedbørfeltet og Vasstølvatnet har en god bestand av fin kvalitet og med gode gytemuligheter. Vassdraget er lite berørt av tekniske inngrep og er typisk for sidevassdragene i Uvdal. På sørsiden av dalen er vassdragene utnyttet til kraftproduksjon.

*Stor verneverdi ****

Kulturminneverdier

Gårdsnavn og gravminner viser etablert gårdsbosetning i bygda i jernalderen, og jernproduksjon kan ha vært et viktig grunnlag. Flere utvinningsplasser er kjent i setertraktene og et jernbarredepot er funnet i bygda. Nær vassdraget ligger Uvdal stavkirke, kjent for sine fint utskårne portaler. På Rauland er det gravd ut en gårdstuft fra middelalderen.

Uvdalsgrenda har gårdsanlegg med verdifull gammel bebyggelse. På strekningen mellom stavkirken og Røysland finnes hele 12 fredete hus, hovedsakelig loft eller stabbur, de fleste helt eller delvis fra middelalderen. Her er også minner etter husmannsplasser. Området har hatt flerseterbruk. På heimestøler og langstøler er det eldre stølshus og tufter. Ved Vasstølvatn ligger et gammelt naust. Området har kulturminner som dekker et langt tidsrom, med opplevelsesverdier og kunnskapsverdier i lokal sammenheng. Kulturminnene er særlig egnet til å belyse lokal byggeskikk.

*Middels verneverdi ***

Friluftsjnteresser

Områdets tilgjengelighet er vanskelig, med stor oppstigning fra Uvdal. Tilgjengeligheten fra Dagalifjell er vesentlig lettere. Området utgjør en del av et større friluftsområde avgrenset av Uvdal i sør/sørvest og Smådøldalen i nord og øst. Området er velegnet for turgåing både sommer og vinter. Opplevelsesverdien er stedvis høy, bl.a. gjelder dette Vasstølvatn med tilstøtende områder. Turgåing og bærsanking er de viktigste aktivitetene. Det går merket løype fra Dagalifjell til Rødberg. Denne krysser nedbørfeltet. Gjennomgående er området lite benyttet til friluftsjnteresser.

*Middels verdi ***

Landbruksinteresser

Det ligger noen jordbrukseiendommer nær utløpet. Flrproduksjon og husdyrhold er eneste driftsform. Fjellbeiter og beiter i dalsidene er viktige. Det er et utstrakt sauehold i kommunen med behov for gode beitearealer.

*Middels verdi ***

Kraftressurser

9,4 km² av Gvetaåis felt kan overføres til Rolv for så å utnytte fallet på ca 540 m mellom Vasstølvatn og Uvdalselva. Med regulering av Vasstølvatn 4 m (2 m) og Gvetavatna 4 m, gir prosjektet 26 GWh midlere årsproduksjon relativt dyr kraft inkl. 4 GWh økning i nedenforliggende verk.

Rolv og Gvetaåi bidrar med like mye vann i prosjektet.

Prosjektet er plassert i kategori II (7) i Samlet plan.